

Broj: 03-23.1-123-41/19
Sarajevo, 09.08.2019.god.

PRIMLJENO: 11-07-2019			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03/3	50-18	1271	19

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj
N/r sekretara

Predmet: Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za januar/siječanj-mart/ožujak 2019. godine, dostavlja se

Poštovani,

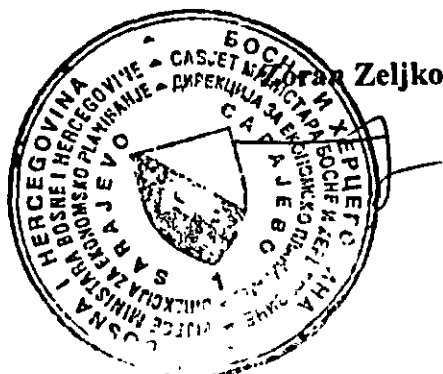
Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (DEP) je pripremila dokument pod nazivom Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za januar/siječanj-mart/ožujak 2019. godine.

Navedeni materijal se dostavlja radi informiranja.

S poštovanjem,

DIREKTOR

U prilogu:
- kao u tekstu

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – mart/ožujak 2019. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
<i>Kretanje industrijske proizvodnje</i>	4
<i>Maloprodaja.....</i>	5
<i>Tržište rada.....</i>	6
2. Javne finansije.....	8
<i>Indirektni porezi u BiH.....</i>	8
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH.....</i>	10
<i>Javni vanjski dug.....</i>	10
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	11
<i>Cijene.....</i>	11
<i>Monetarni sektor.....</i>	12
<i>Bankarski sektor.....</i>	14
<i>Berze u BiH.....</i>	15
4. Vanjski sektor.....	17
<i>Vanjskotrgovinska razmjena.....</i>	17
5. Strane direktne investicije.....	21

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Relativno povoljna kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju i jačanje domaće tražnje omogućili su nastavak trenda ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2018. godini. Tako se procjenjuje da je BiH prema trenutno raspoloživim podacima¹ Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, zabilježila ekonomski rast od 3,1% u odnosu na prethodnu godinu. Ako se ekonomski rast u BiH u 2018. godini posmatra po komponentama vidljiva su povećanja u okviru svih kategorija pri čemu je najznačajniji doprinos rastu ostvaren u domenu privatne potrošnje i investicija, dok je doprinos neto izvoza bio neutralan.

Međutim, imajući u vidu činjenicu da eksterno okruženje kroz razmjenu roba i kapitala predstavlja glavnu strukturnu odrednicu gotovo svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini nije teško zaključiti da će sve izvjesnije usporavanje ekonomske aktivnosti u okruženju predstavljati izazov i za BiH u 2019. godini. Naime, prema najnovijim projekcijama DG ECFIN-a (Directorate-General for Economic and Financial Affairs) iz maja 2019. godine projicirani rast GDP-a za EU 28 u 2019. godine revidiran je sa 1,9% na 1,4%, dok je projekcija ekonomskog rasta za Njemačku u 2019. godini i značajnije revidirana sa 1,8% na svega 0,5%.² Pored ovih projekcija, i trenutno raspoloživi kratkoročni indikatori također ukazuju na usporavanje ekonomske aktivnosti u EU usljed trgovinskih nesuglasica što se u velikoj mjeri negativno odrazilo na izvozno orjentiranu prerađivačku industriju, posebno je to slučaj sa auto-industrijom. Iako je možda još uvijek prerano donositi zaključke, vrijedi spomenuti da je tokom prva dva mjeseca 2019. godine u zemljama EU 28 došlo do stagnacije proizvodnje u okviru prerađivačke industrije, pri čemu su posebno važni pokazatelji za Njemačku i Italiju gdje su registrirana smanjenja od 2,4% odnosno 0,7% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Pored ovih pokazatelja, Indeks poslovnog povjerenja *ESI- Economic Sentiment Indicator* nastavio je trend slabljenja i u martu mjesecu kada je registriran pad od oko 0,5 poena. Ovo slabljenje ponajviše je posljedica slabljenja u okviru industrije i u manjoj mjeri sektora usluga, dok je poboljšan u okviru maloprodaje i građevinarstva a stagnirao u domenu potrošača.⁴

U vrijeme pripreme ovog izvještaja trenutno raspoloživi kratkoročni podaci o ekonomskim kretanjima u BiH nisu dovoljni za precizniju i pouzdaniju analizu kretanja istih. Međutim, činjenica je da će

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup“ tromjesečni podaci, 01.04.2019. godine

² DG ECFIN, European Economic Forecast, Spring 2019, May 2019.

³ Eurostat, Euroindicators, 45/2019, 13.03. 2019. godine.

⁴ European Commission, „Business and Consumer Survey Results“ Economic Sentiment Indicator, March 2019.

usporavanje ekonomskih kretanja u eksternom okruženju gotovo sigurno imati negativan utjecaj na privredna kretanja u BiH. Ovo se ponajviše odnosi na izvozno orijentisane grane industrijske proizvodnje i izvoz roba koji imaju najviši stepen integracije sa vanjskim tržištima ponajviše u zemljama EU 28. Tako je prema podacima za BHAS-a za prvi kvartal 2019. godine registriran pad industrijske proizvodnje od 5,1% i pad izvoza roba od oko 0,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Iako su ova smanjenja djelimično i posljedica visokih osnovica iz prethodne čini se da se negativni utjecaji izvana u vidu slabljenja izvozne tražnje polako naziru i u BiH. S druge strane, baš kao što je to bio slučaj tokom prethodnih godina, vrlo vjerovatno je da će domaća tražnja biti ključna za kretanje ekonomskog rasta u BiH u 2019. godini. Porast prometa u maloprodaji od oko 8%, povećanje kako ukupnog uvoza tako i uvoz roba široke potrošnje od 4,8%, te povećanje neto prihoda od PDV-a od oko 6% nagovještavaju da trend rasta privatne potrošnje nastavljen u K1 2019. godine.

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

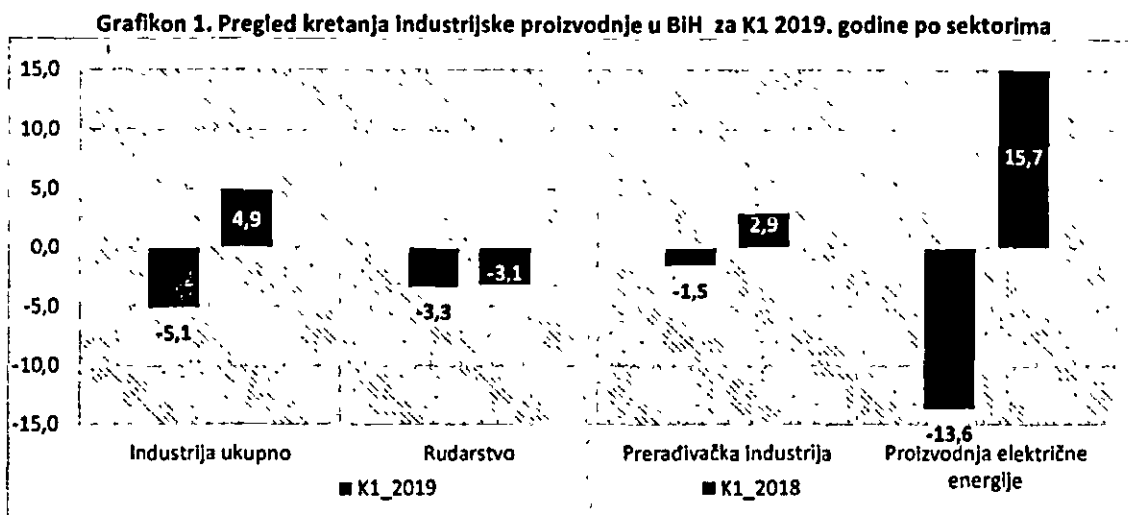
Nakon što je u prethodnoj godini u Bosni i Hercegovini zabilježen rast fizičkog obima industrijske proizvodnje, na osnovu trenutno raspoloživih podataka može se zaključiti da isti nije nastavljen u 2019. godini. Naime, prema raspoloživim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine za K1 2019. godinu u Bosni i Hercegovini je registriran pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 5,1% u odnosu na isti period prethodne godine.⁵ Iako je ovo smanjenje djelimično posljedica prilično visoke osnovice iz prethodne godine (K1 2018. godine rast oko 5%), ipak je čini se ključni razlog bilo evidentno usporavanje ekonomske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima kao što Njemačka i Italija. Tako je prema raspoloživim podacima Eurostata-a za prva dva mjeseca 2019. godine došlo do stagnacije fizičkog obima industrijske proizvodnje u Italiji 0,1%, dok je ista u Njemačkoj smanjena za 2,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo slabljenje industrijske proizvodnje posebice u Njemačkoj, vrlo vjerovatno će predstavljati veliki izazov za sve zemlje regiona i Bosnu i Hercegovinu u 2019. godini.

Pregled kretanja industrijske proizvodnje po sektorima u biti se značajnije ne razlikuje od kretanja ukupne industrijske proizvodnje u BiH pošto je pad proizvodnje zabilježen u okviru svih sektora. Tokom prvog kvartala 2019. godine najznačajniji pad proizvodnje zabilježen je u okviru sektora za proizvodnju električne energije i iznosio je 13,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Pad proizvodnje električne energije ponajviše je posljedica značajnijeg smanjenja proizvodnje u hidroelektranama, dok je proizvodnja u termoelektranama smanjena za oko 3%. Ovo slabljenje u proizvodnji električne energije na neki način se odrazilo i na sektor rudarstva u okviru kojeg je došlo do pada proizvodnje od 3,3% u odnosu na prvi kvartal prethodne godine. S druge strane, u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije tokom prvog kvartala 2019. godine proizvodnja je smanjena za 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj pad proizvodnje u okviru bh. prerađivačke industrije uzrokovan je usporavanjem ekonomske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima, odnosno slabljenjem izvozne tražnje.

Detaljnijim uvidom u strukturu prerađivačke industrije vidljivo je da su tokom K1 2019. najznačajnija smanjenja proizvodnje zabilježena u okviru izvozno orijentiranih grana kao što su: nafti derivati i koks 70% , tekstil 40%, hemikalije i hemijski proizvodi i kožarski proizvodi od 11% respektivno, drvoprerađivačka (osim namještaja) -7,6%, električna oprema -3,6% i bazni metali -2,7%. S druge strane, povećanja proizvodnje u okviru prehambene industrije, proizvodnje namještaja i drugih industrijskih

⁵Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2019. godine-prethodni podaci“, 29.04.2019. godine.

grana nisu bili dovoljni da bi se spriječio pad proizvodnje u okviru prerađivačke industrije odnosno ukupne industrijske proizvodnje u BiH u K1 2019. godine. Grafički prikaz kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH po sektorima za prvi kvartal 2019. godine prikazan je na grafikonu ispod:

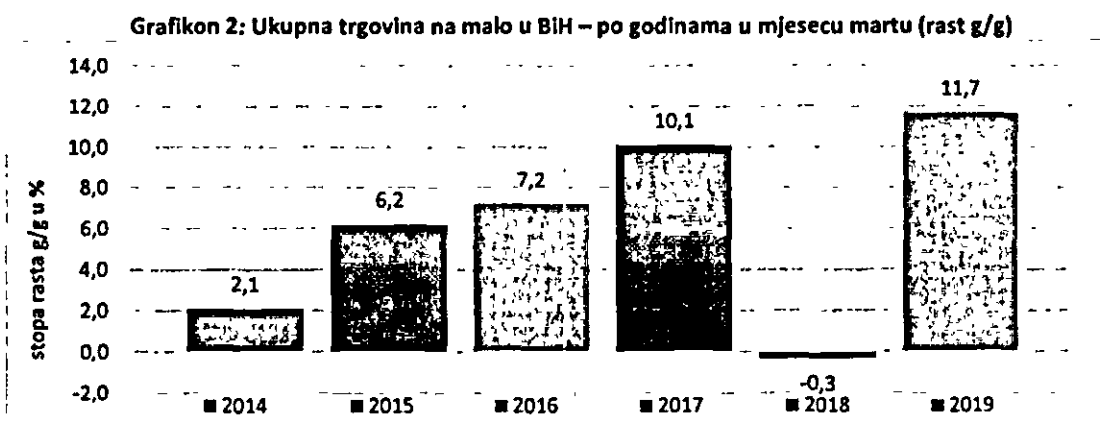

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Maloprodaja

Zvanični podaci ukupne trgovine na malo u mjesecu martu 2019. godine ukazuju na realni rast prometa od 11,7% (III 2019/III 2018)⁶. Najveći doprinos ovom porastu je došao od povećanja trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicima od 14,2% i povećanja prometa u trgovini na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.⁷ od 11%. U okviru trgovine na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p. obje kategorije su zabilježile su dvocifren rast, pa je tako trgovina hranom, pićem i duhanskim proizvodima porasla za 10,3% dok je trgovina na malo neprehrambenim proizvodima zabilježila rast od 11,6%.

U okviru trgovine neprehrambenim proizvodima, u mjesecu martu 2019. godine, je došlo do rasta u trgovini na malo informacijsko komunikacijskom opremom u s.p. od 7,3%, trgovini na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p. od 15,5%, trgovini na malo ostalom robom u s.p. od 14,4%, trgovini na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p. od 28,3% te do rasta u trgovini na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica od 15,6%.

Izvor: BHAS

⁶ Izvor podataka: BHAS

⁷ specijalizirane prodavnice

Kod komponenti trgovine na malo ostalom opremom za domaćinstva u s.p. došlo je do rasta u prometu na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p. za 25,9%, trgovini na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p. za 9,3% te do porasta prometa na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p. od 31,8% (III 2019/III 2018). Kod trgovine na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p. je došlo do smanjenja od 6,5% kao i kod prometa u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p. gdje je zabilježeno smanjenje iznosilo 3,7%.

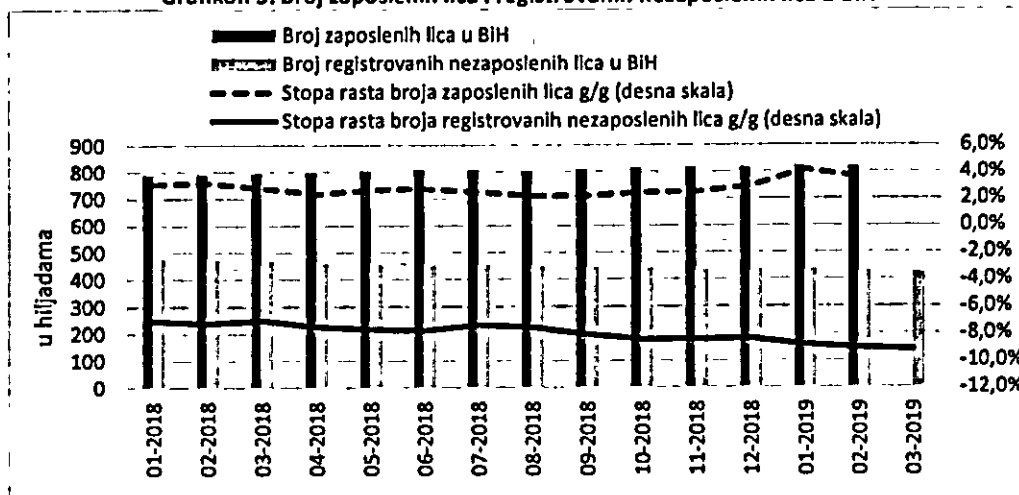
Tržište rada

Podaci o broju zaposlenih lica u BiH za mart 2019. godine nisu bili na raspolaganju u periodu pripreme Informacije pa se podaci u tekstu odnose na februar 2019. godine. Broj zaposlenih lica u BiH u februaru 2019. godine iznosio je 819,4 hiljada i veći je za 3,6% u odnosu na februar 2018. godine.

U februaru 2019. godine broj zaposlenih lica je uvećan u skoro svim područjima djelatnosti u odnosu na februar 2018. godine ali je najznačajniji rast broja zaposlenih lica bio je u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (3,6% g/g), prerađivačke industrije sa stopom rasta od 2,1% g/g, te djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane sa stopom rasta od 8,5% g/g. Iako su u pojedinim područjima djelatnosti evidentirane brže stope rasta, ipak je njihov doprinos rastu bio je manji zbog manjeg broja zaposlenih.⁸

Uz povećanje broja zaposlenih lica broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH u martu 2019. godine smanjen je za 9,2% u poređenju sa martom 2018. godine i iznosi 423,4 hiljada. Stopa registrovane nezaposlenosti u BiH se postepeno smanjuje i u februaru 2019. godine iznosila je 34,4%.⁹

Grafikon 3: Broj zaposlenih lica i registrovanih nezaposlenih lica u BiH

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

Podatak o prosječnoj neto plati za mart 2019. godine nije bio na raspolaganju u periodu izrade Informacije pa se podaci odnose na februar. U februaru 2019. godine prosječna isplaćena neto plata u BiH nominalno je veća za 5,4% u odnosu na februar 2018. godine i iznosi 895 KM. Prosječna neto plata je nominalno uvećana u gotovo svim područjima djelatnosti u poređenju II 2019/II 2018, ali su

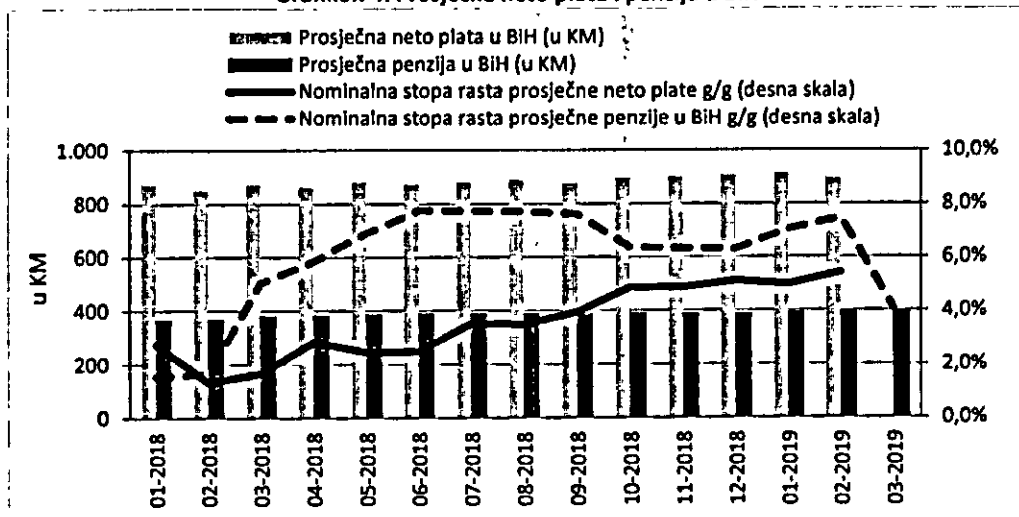
⁸ Poređenja radi u djelatnosti poslovanja nekretninama broj zaposlenih lica je uvećan za 19,4% u periodu II 2019/II 2018 uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od svega 0,1 p.p. Slično, u području djelatnosti snabdjevanja vodom, uklanjanja otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša broj zaposlenih je uvećan za 11,1% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,2 p.p.

⁹ Stopa registrovane nezaposlenosti se odnosi na februar 2019. godine jer podaci o broju zaposlenih lica za mart 2019. godine nisu objavljeni u periodu izrade Informacije. Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH.

najveće stope rasta bile u područjima djelatnosti poslovanja nekretninama (14,5%), umjetnosti, zabave i rekreacije (11,5%), trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (9,2%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (8,2%). Najmanja prosječna isplaćena neto plata u posmatranom mjesecu bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (565 KM), a najveća u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1504 KM).

U martu 2019. godine nastavljen je postepeni rast broja penzionera u BiH (677,2 hiljada) i u odnosu na mart 2018. godine veći je za 1,5%.¹⁰ Prosječna penzija u BiH u istom mjesecu je iznosila 394,4 KM i nominalno je veća za 4% u odnosu na mart 2018. godine.¹¹ Međugodišnji rast prosječne penzije rezultat je uvećanja penzija u oba bh. entiteta tokom 2018. godine ali i prvog kvartala 2019. godine.¹² Najniža penzija u FBiH u martu 2019. godine iznosi 359,2 KM, a u RS iznosi 191,9 KM.

Grafikon 4: Prosječna neto plata i penzija u BiH

Izvor: BHAS, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

¹⁰ Broj penzionera u BiH u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta.

¹¹ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹² U RS penzije se svim korisnicima prava usklađuju počev od 01.01.2019. godine i povećavaju se za 2,17%. Penzije su usklađene i povećane prema redovnom, godišnjem, usklađivanju dok su najniže penzije usklađene i povećane, u istom procentu kao i ostale penzije, prema Odluci Vlade Republike Srpske o određivanju najniže penzije. Izvor: PIO RS. U skladu s odlukom Vlade Federacije od 22. februara 2019. godine, minimalne penzije su povećane za 3,2% sa dosadašnjih 348,06 KM na 359,20 KM. Kako je spomenutom odlukom Vlade precizirano da primjena povećanja počinje od 1. januara 2019. godine, korisnici minimalne penzije će pri isplati, uz uvećanu penziju za februar, dobiti i razliku između isplaćene i uvećane penzije za januar 2019. godine. Izvor: PIO/MIO FBiH.

2. Javne finansije

U prvom tromjesečju tekuće godine, u BiH je ukupno prikupljeno oko 3,8 milijardi KM Javnih prihoda, po osnovu indirektnih i direktnih poreza, doprinosa i drugih prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine navedeni prihodi veći su za oko 240 miliona KM ili 6,7%. U strukturi prihoda, prihodi iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava učestvuju sa 52%, dok su preostalih 48% prihodi koje je naplatila UIO BiH.

Tokom posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je uvećano za 3,1% g/g i na kraju prvog tromjesečja je iznosilo oko 8,3 milijarde KM. U navedenom periodu, servisirane obaveze po osnovu vanjskog duga, a u poređenju sa istim periodom prethodne godine, manje su za oko 40%.

Indirektni porezi u BiH

Za prva tri mjeseca 2019. godine, bruto prihodi od indirektnih poreza su iznosili oko 1,8 milijardi KM. U poređenju sa prva tri mjeseca prethodne godine, isti su veći za 7,2%. U istom periodu, povrati sa JR UIO su rasli skoro istom stopom (7,0% g/g), što se odrazilo na stopu rasta neto prihoda od indirektnih poreza. Neto prihodi od indirektnih poreza, su tokom posmatranog perioda, rasli stopom od 7,2% g/g čime su dostigli iznos oko 1,5 milijardu KM.

Sve kategorije neto prihoda od indirektnih poreza dali su pozitivan doprinos rastu istih, od čega je naznačajniji doprinos neto prihoda od PDV (3,8 p.p.).

Tabela 1: Naplata prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u %, ako nije drugačije naznačeno)

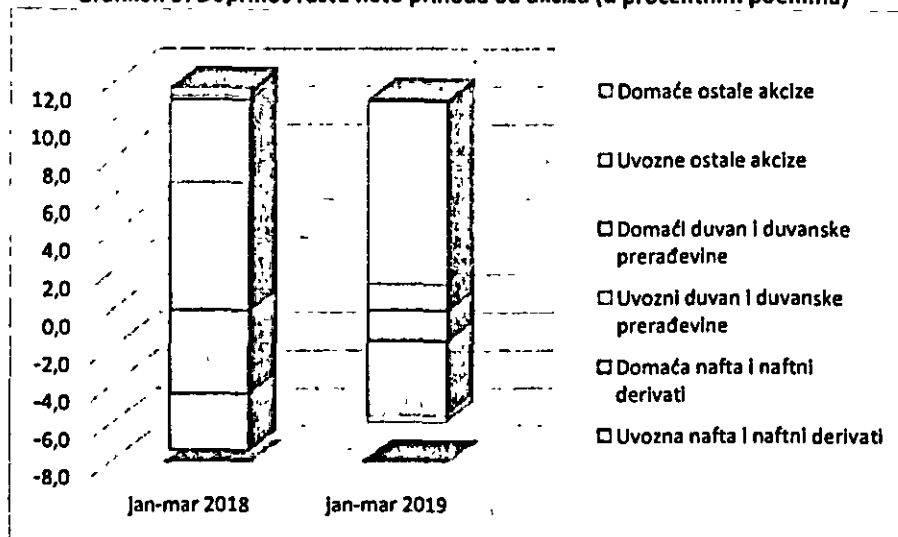
	struktura	jan-mar 2018	jan-mar 2019	jan 19	feb 19	mar 19
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	10,3	7,2	9,3	2,8	9,2
Povratl	18,8	9,2	7,0	3,2	12,3	6,6
Neto prihodi - prikupljeno	81,2	10,5	7,2	10,9	1,0	9,9
PDV	49,8	8,4	6,1	9,9	-0,2	9,4
Carine	3,9	7,2	7,1	-2,5	12,7	9,4
Akcize	19,0	5,5	4,0	3,1	-4,6	13,6
Putarine	7,5	46,4	21,8	58,4	4,9	13,4
Ostali prihodi	0,2	6,9	2,9	-7,7	-3,2	17,8
Neusklađeni prihodi	0,8	247,2	42,6	43,7	207,9	-100,0

Izvor: UIO BiH

Porez na dodatu vrijednost. Po osnovu PDV-a, u prva tri mjeseca tekuće godine ukupno je naplaćeno oko 1,2 milijarde KM bruto prihoda, odnosno oko 907 miliona KM neto prihoda. U poređenju sa istim periodom bruto prihodi su viši za 6,3%, dok su neto prihodi viši za 6,1%.

Akcize. Po osnovu akciza, za prva tri mjeseca 2019. godine, bruto prihodi su iznosili oko 350 miliona KM, dok su neto prihodi iznosili oko 347 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, prihodi od akciza su viši za oko 4%. U strukturi prihoda od akciza dominiraju uvozne akcize sa oko 86%, koje su tokom posmatranog perioda rasle stopom od oko 14,7% g/g. U istom periodu, prihodi od akciza iz domaćeg prometa manji su za oko 32% g/g. Najveća kategorija akciznih proizvoda sa udjelom od oko 60% jesu duvan i duvanske prerađevine. Prihodi od akciza na navedene proizvode veći su za 2,3% g/g. Sledeća kategorija po značaju (sa oko 32% udjela) jeste nafta i naftne prerađevine, a akcizni prihodi po osnovu ovih proizvoda su viši za 7,7% g/g. Prihodi po osnovu ostalih akciza su viši za 7,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Grafikon 5: Doprinos rastu neto prihoda od akciza (u procentnim poenima)

Izvor: UIO BiH

Carine. U prvom tromesečju 2019. godine bruto prihodi od carina su iznosili oko 72 miliona KM, dok su neto prihodi iznosili oko 70 miliona. U poređenju sa istim periodom prethodne godine isti su ostvarili rast od oko 7%.

Putarine. Prihodi od putarina, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 137 miliona KM. Isti su za oko 22% viši u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Raspoređeni prihodi. Raspoloživi prihodi za raspodjelu za prva tri mjeseca 2019. godine su iznosili oko 1,8 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u BiH (0,25 KM) u iznosu od oko 87 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 351 milion KM i sredstava za finansiranje Institucija BiH u iznosu od oko 181 milion KM, UIO BiH je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 1,2 milijarde KM korisnicima. Od tog iznosa FBiH je doznačeno ukupno oko 768 miliona KM (oko 111 miliona KM se odnosi na servisiranje obaveza vanjskog duga), RS je doznačeno oko 385 miliona KM (oko 68 miliona KM se odnosi na servisiranje obaveza vanjskog duga) i BD oko 43 miliona KM (preko 3 miliona KM se odnosi na servisiranje obaveza vanjskog duga). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa JR UIO BiH za servis vanjskog duga su manja za 10,5%, dok su raspoređena sredstva korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga uvećana za 10,9%.

Tabela 2: Raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u %, ako nije drugačije naznačeno)

	struktura	Jan-mar 2018	Jan-mar 2019	Jan 19	Feb 19	Mar 19
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	9,9	6,9	7,6	3,4	9,5
Minimalne rezerve	19,8	16,7	3,9	5,5	21,0	-8,7
Budžeti	80,2	8,3	7,6	8,2	0,0	15,2
Servisiranje vanjskog duga	10,0	18,1	-10,5	-18,0	-5,8	-9,5
FBiH	6,1	14,8	-12,7	-22,6	-5,6	-11,7
RS	3,8	22,3	-8,5	-9,5	-6,3	-9,0
BD	0,2	143,3	54,1	-53,3	64,6	50,1
Raspodjeljeno nakon servisiranja	70,2	6,7	10,9	11,0	0,6	23,7
Institucije BiH	10,0	-1,6	-1,6	0,0	0,0	-4,5
FBiH	38,8	10,0	13,0	13,2	0,1	29,8
RS	19,1	5,7	14,9	13,2	2,4	35,4
BD	2,2	7,7	4,0	7,6	-2,9	9,2

Izvor: UIO BiH

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

U prva tri mjeseca 2019. godine, ukupni prihodi u BiH, a koje su naplatile entitetske poreske uprave viši su za 6,3% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Tokom posmatranog perioda, entitetske poreske uprave po osnovu direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda iz svojih nadležnosti ukupno su naplatile nešto manje od 2 milijarde KM prihoda.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i ostali prihodi

Naziv prihoda	FBiH jan-mar		RS jan-mar			BiH jan-mar			
	miliona KM		rast	miliona KM		rast u	miliona KM		rast
	2018	2019	u %	2018	2019	%	2018	2019	u %
Direktni porezi	266,0	284,8	7,1	156,7	143,6	-8,3	422,7	428,4	1,4
Porez na dohodak	107,6	121,9	13,3	61,4	49,6	-19,3	169,0	171,5	1,5
Porez na dobit	106,6	110,1	3,2	88,7	88,1	-0,7	195,4	198,2	1,4
Porezi građana	51,4	52,5	2,2	6,6	6,0	-9,1	57,9	58,5	0,9
Ostali porezi	0,4	0,3	-31,9	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	-31,9
Takse, kazne i naknade	181,5	194,1	6,9	99,0	106,2	7,3	280,6	300,3	7,0
Doprinosi	807,0	868,1	7,6	341,9	371,7	8,7	1.148,9	1.239,8	7,9
PIO	448,3	487,9	8,8	194,5	210,7	8,3	642,8	698,6	8,7
Zdravstvo	321,3	340,3	5,9	121,5	133,2	9,6	442,8	473,5	6,9
Nezaposleni	37,4	39,8	6,5	8,0	8,7	8,5	45,4	48,5	6,8
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	16,4	17,8	8,5	16,4	17,8	8,5
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,4	1,3	-8,0	1,4	1,3	-8,0
UKUPNO	1.254,5	1.347,0	7,4	597,6	621,6	4,0	1.852,1	1.968,5	6,3

Izvor: entitetske poreske uprave

Doprinosi. Po osnovu doprinosa za prva tri mjeseca posmatrane godine naplaćeno je oko 1,2 milijardu KM prihoda, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine više za 7,9%. Nešto brži rast prihoda od doprinosa zabilježen je u nadležnosti PU RS, kao efekat sprovođenja propisa u oblasti doprinosa. Navedeni rast se direktno odrazio i na rast ukupnih prihoda od doprinosa u BiH.

Direktni porezi. Ukupni prihodi od direktnih poreza, tokom posmatranog perioda, su ostvarili skromnu stopu rasta od 1,4% g/g, kao rezultat izmjene propisa iz oblasti poreske politike u RS u 2018. godini, uprkos značajnom rastu istih u nadležnosti PU FBiH. Analizirajući poreze na dohodak po vrstama poreske osnovice, uočava se da izmjene zakona o porezu na dohodak nisu bitnije uticale samo na prihode od kapitala i prihode od samostalnih djelatnosti. Primjena zakona najviše utičaja je imala na lična primanja. Prihodi od poreza na dohodak u RS, za prva tri mjeseca su smanjeni za 19% g/g. Uprkos povećanju istih u FBiH (čiji udio je 2/3), stopa rasta ovih prihoda u BiH je dosta skromna (1,5% g/g).

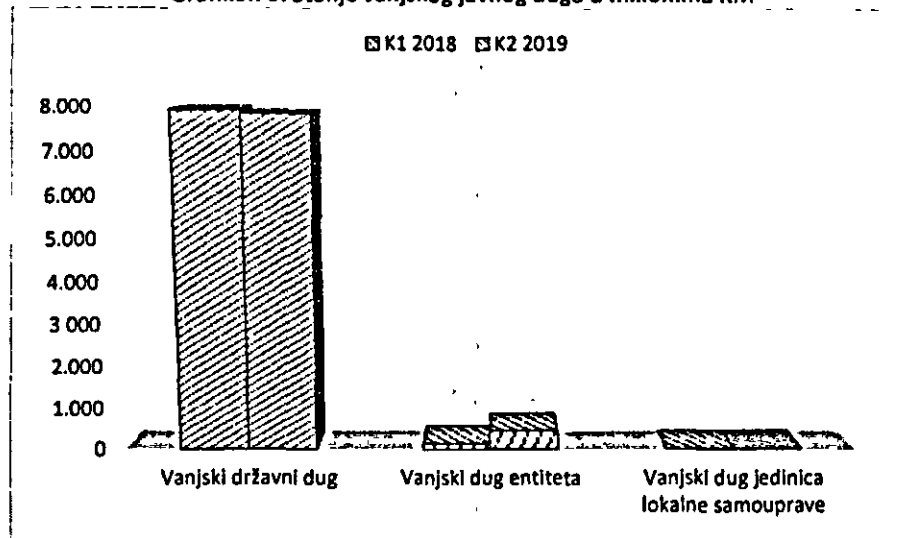
Porez na dobit je druga kategorija, po značaju, direktnih poreza. Uz skroman rast u FBiH, i neznatno smanjenje u RS, posmatrano na nivou BiH, zabilježili su skromno povećanje od 1,4% g/g.

Ostali prihodi. Kategorija ostalih prihoda iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava, a koju čine prihodi po osnovu raznih taksi, kazni i naknada su ostvarili povećanje od 7,0% g/g. Ako se analiziraju pojedinačne kategorije ostalih prihoda, rast je ostvaren zahvaljujući povećanoj naplati naknada po različitim osnovama.

Javni vanjski dug

Stanje vanjskog duga. Na kraju trećeg mjeseca ukupan javni vanjski dug BiH je iznosio oko 8,3 milijarde KM i veći je za 3,1%, u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Na povećanje duga najviše se odrazilo povećanje vanjskog duga entiteta kao i vanjskog duga jedinica lokalne samouprave (u RS).

Grafikon 6: Stanje vanjskog javnog duga u milionima KM

Izvor: MFT BiH

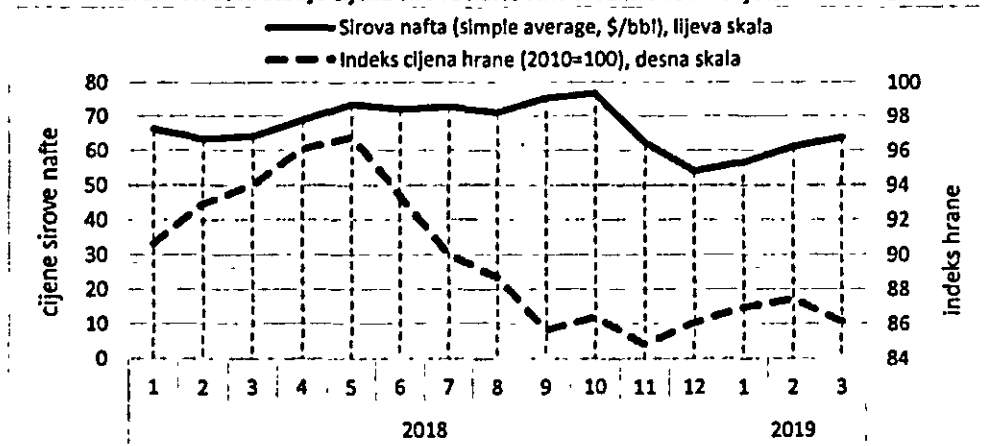
Servis vanjskog duga. Tokom posmatranog perioda, servisirano je oko 130 miliona KM dospjelih obaveza, što je za oko 40% manje nego u istom periodu prethodne godine.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata u martu 2019. godine prema podacima Svjetske banke je iznosila 63,8 \$/barelu i bila je veća u odnosu na prosječnu cijenu u prethodnom mjesecu za 4,3%, ali je u poređenju III 2019/III 2018 godine ipak bila niža za 0,6%. Istovremeno indeks cijena hrane na svjetskom tržištu bio je manji u odnosu na prethodni mjesec za 1,5%. Indeks hrane je takođe bio manji i u poređenju III 2019/III 2018 za 8,4%. Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane predstavljeno je na grafikonu ispod.

Grafikon 7: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu

Izvor: Svjetska banka

Inflacija mjerena Indeksom potrošačkih cijena u BiH u martu 2019. godine iznosila je 0,7% u poređenju sa istim mjesecom 2018. godine, a u periodu I-III 2019/I-III 2018 iznosila je 1%. Iako je većina odjeljaka imala doprinos rastu inflacije najveći rast cijena bio je u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duvana, stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata.

Cijene u odjeljku prevoza u periodu I-III 2019/I-III 2018 su veće za 4,5% na šta je veliki uticaj u okviru ovog odjeljka imala cijena goriva (dizel, bezin) za lična prevozna sredstva. Uslijed rasta cijena tečnih i čvrstih goriva, kao i najamnina za stanovanje u odjeljku stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata cijene su uvećane za 2,8% u periodu I-III 2019/I-III 2018. U odjeljku alkoholnih pića i duvana cijene su u posmatranom periodu uvećane za 4,6%, što je rezultat nastavka harmonizacije akcizne politike u BiH sa politikom akciza na cigarete u Evropskoj uniji.¹³ Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića cijene su istovremeno uvećane za 1% i zbog velikog udjela u CPI indeksu imale su doprinos ukupnoj inflaciji.

U periodu I-III 2019/I-III 2018 u odjeljcima odjeće i obuće, namještaja, kućnih uređaja i redovnog održavanja kuće, komunikacija i ostalih dobara i usluga cijene su smanjene što je djelimično usporilo ukupni rast cijena u BiH.

Tabela 4: Indeks potrošačkih cijena u BiH

Odjeljak	2019	II 2019	III 2019	I-III 2019
	2018	II 2018	III 2018	I-III 2018
00 Ukupan indeks	101,5	100,9	100,7	101,0
01 Hrana i bezalkoholna pića	100,8	101,3	100,9	101,0
02 Alkoholna pića i duvan	105,1	105,0	103,7	104,6
03 Odjeća i obuća	89,0	89,6	89,4	89,3
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	103,4	102,6	102,6	102,8
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	99,4	99,8	99,6	99,6
06 Zdravstvo	102,3	102,3	102,2	102,3
07 Prevoz	108,4	102,6	102,7	104,5
08 Komunikacije	99,5	99,5	99,3	99,4
09 Rekreacija i kultura	101,3	101,2	101,0	101,2
10 Obrazovanje	100,6	100,6	100,6	100,6
11 Restorani i hoteli	100,7	100,5	100,7	100,6
12 Ostala dobra i usluge	99,1	99,0	99,1	99,1

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

Ukupna novčana masa (M2) u martu 2019. godine uvećana je za 9% u odnosu na mart 2018. godine i iznosi 24,4 mlrd. KM. Posmatrajući pojedinačno sve komponente novčane mase primjećuje se da su najveći doprinosi rastu M2 u posmatranom mjesecu dali ostali depoziti u stranoj valuti (8 p.p.) sa stopom rasta od 31,3% g/g zbog metodoloških izmjena statistike monetarnog i finansijskog sektora (pojašnjenje dato u fusnoti).¹⁴ Istovremeno, zbog navedenih izmjena, u okviru kvazi novca (QM) ostali

¹³ Povećanje akciza na cigarete i duvan u BiH od 01.01.2019. godine. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,86 KM, a specifična akciza 1,65 KM za isto pakovanje. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iskazane za 1000 komada cigareta i iznosi 114,40 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2019. godinu.

¹⁴ Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) je napravila metodološke izmjene vezano za statistiku monetarnog i finansijskog sektora, a u vezi s klasifikacijom finansijskih instrumenata s deviznom klauzulom. Na ovaj način je obavljeno važno usklađivanje s međunarodnim standardima, te tako poboljšana kvaliteta i međunarodna uporedivost podataka CBBiH. Novi Priručnik i Vodič za kompilaciju monetarne i finansijske statistike Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) iz 2016. godine, kao i Evropski statistički standardi (ESA 2010), propisuju da se instrumenti s valutnom klauzulom trebaju klasifikovati kao instrumenti u stranoj valuti. U

depoziti u domaćoj valuti su smanjeni za 34% g/g i imali su negativan doprinos rastu M2. U okviru transakcijskog novca (M1) prenosivi depoziti u domaćoj valuti su dali najveći doprinos uvećanju M2 (3,7 p.p.) sa stopom rasta od 11,8% g/g. Pregled stopa rasta kao i kretanje svih komponenti novčane mase predstavljeno je u tabeli ispod.

Tabela 5: Novčana masa u martu 2019. godine i stope rasta III 2019/III 2018

Opis	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	M1	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	M2
	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6
Stanje u mil. KM:	4.007,7	7.920,8	11.928,5	2.699,6	2.300,4	7.460,6	12.460,6
Stopa rasta g/g:	10,2%	11,8%	11,2%	-34,0%	21,8%	31,3%	6,9%
							8=3+7
							24.389,1
							9,0%

Izvor: CBBiH

Pokrivenost rezervnog novca deviznim rezervama u martu 2019. godine iznosila je 113,2% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora. Rezervni novac (M0) u martu 2019. godine iznosio je 10,1 mlrd. KM i veći je za 5,2% u odnosu na mart 2018. godine. Posmatrajući kretanje svih komponenti M0 primjećuje se da je najveći doprinos rastu dala gotovina izvan monetarnih vlasti (4,6 p.p.) sa stopom rasta od 10,1% g/g. Najveću stopu rasta imali su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti (58,3% g/g). Međutim, prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su znatno manji doprinos ukupnom rastu M0 (0,5 p.p.) zbog manjeg udjela.

Tabela 6: Rezervni novac u martu 2019. godine i stope rasta III 2019/III 2018

Opis	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)
	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM:	4.782,7	5.214,4	135,8	10.132,9
Stopa rasta g/g:	10,1%	0,2%	58,3%	5,2%

Izvor: CBBiH

U martu 2019. godine prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH veći je za 5,5% u odnosu na mart 2018. godine i iznosi 5,4 mlrd. KM. U strukturi prosječnog salda računa obaveznih rezervi 46,3% (2,5 mlrd. KM) se odnosi na prosječne obavezne rezerve, a 53,7% (2,9 mlrd. KM) čini višak iznad obaveznih rezervi. Prosječne obavezne rezerve u posmatranom mjesecu su uvećane za 10,7% g/g, a višak iznad obavezne rezerve je uvećan za 1,4% g/g.

Prosječna stopa obavezne¹⁵ rezerve u martu 2019. godine nije se mijenjala i iznosila je 10,0%, a implicitna¹⁶ stopa obavezne rezerve iznosila je 21,6%.

skladu s tim je, počevši od januarskih podataka 2019. godine, napravljena reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenta (kredita, vrijednosnih papira, depozita) originalno iskazanih u KM, a koji imaju valutnu klauzulu, s pozicija domaće valute u pozicije strane valute. (Izvor: CBBiH).

¹⁵ Prosječna stopa obavezne rezerve = Prosječne obavezne rezerve / osnovica za obračun obavezne rezerve.

¹⁶ Implicitna stopa obavezne rezerve = Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH / osnovica za obračun obaveznih rezervi.

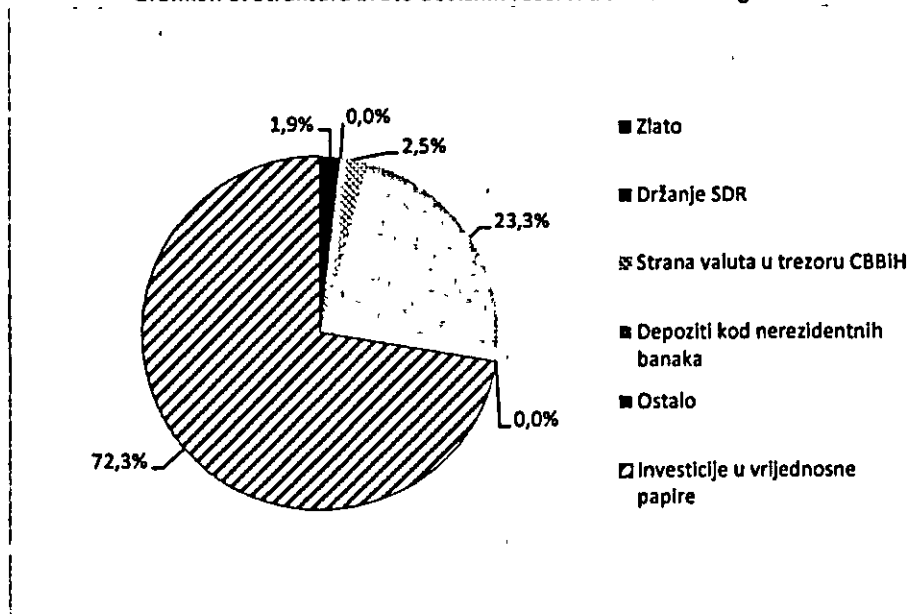
Tabela 7: Prosječne obavezne rezerve u martu 2019. godine i stope rasta III 2019/III 2018

Opis	Osnovica	Prosječne	Prosječan	Višak	Prosječna	Implicitna
	za	obavezne	saldo	iznad	stopa	stopa
	obračun	rezerve	računa	obavezne	obavezne	obavezne
	obavezne		obaveznih	rezerve	rezerve	rezerve
	rezerve		rezervi kod			
			CBIH			
	1	2	3	4=3-2	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	24.923,7	2.492,4	5.377,9	2.885,5	10,0%	21,6%
Stopa rasta g/g	10,7%	10,7%	5,5%	1,4%		

Izvor: CBIH

U martu 2019. godine bruto devizne rezerve su uvećane za 5,4% u odnosu na mart 2018. godine i iznose 11,5 mlrd. KM. U strukturi bruto deviznih rezervi najveći dio zauzimaju investicije u vrijednosne papire (72,3%) i iznose 8,3 mlrd. KM sa stopom rasta 4,7% u odnosu na mart 2018. godine. Drugi po zastupljenosti su depoziti kod nerezidentnih banaka (23,3%) i iznose 2,7 mlrd. KM sa stopom rasta 6,3% u odnosu na mart 2018. godine. Struktura bruto deviznih rezervi predstavljena je na grafikonu ispod.

Grafikon 8: Struktura bruto deviznih rezervi u martu 2019. godine

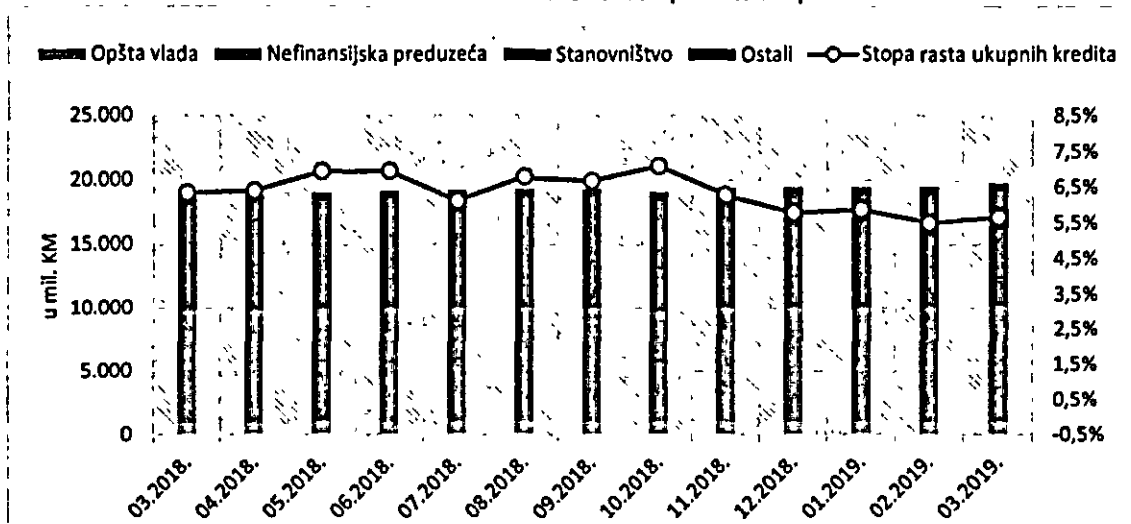

Izvor: CBIH

Bankarski sektor

U martu 2019. godine ukupni krediti su dostigli 19,75 mlrd. KM. sa stopom rasta 5,7% g/g. Krediti stanovništvu su iznosili 9,4 mlrd. KM sa stopom rasta 7,5% g/g uz najveće učešće u ukupnim kreditima sa 47,6%. Krediti nefinansijskim preduzećima su iznosili 9,2 mlrd. KM. I uz stopu rasta 3% g/g su ostvarili drugo po veličini učešće od 46,4%. Krediti opštoj vladi sa 1 mlrd. KM i stopom rasta 13,6% g/g su imali učešće u ukupnim kreditima 5,3%.

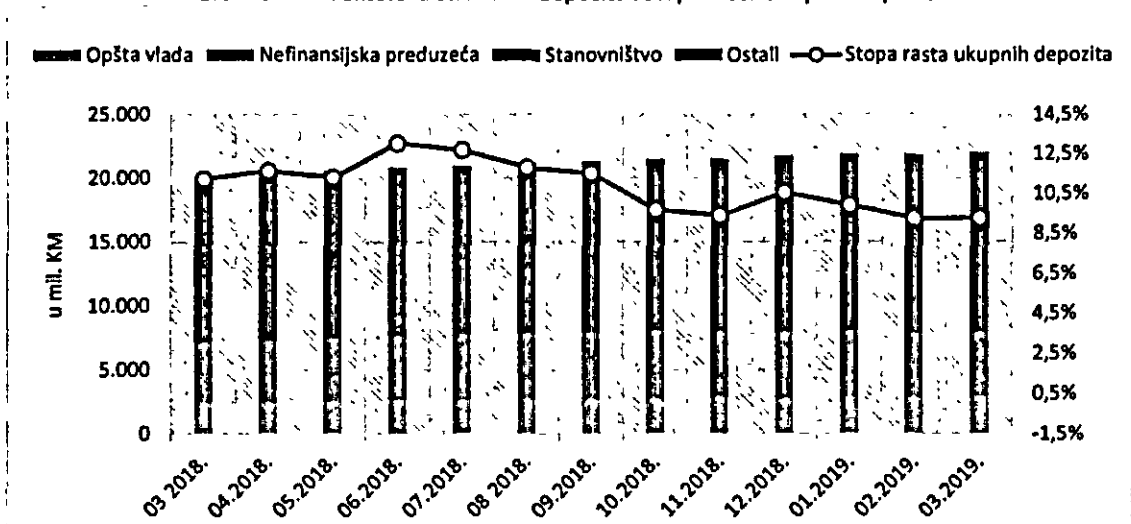
Grafikon 9: Sektorska struktura kredita i stopa rasta ukupnih kredita

Izvor: CBBiH

U martu 2019. godine ukupni depoziti su sa stopom rasta 9,3% g/g dostigli 22 mlrd. KM. Najveće učešće u ukupnim depozitima od 56,8% su imali depoziti stanovništvu koji su sa stopom rasta 9,2% g/g dostigli 12,5 mlrd. KM. Drugi po veličini su bili depoziti nefinansijskih preduzećima koji su sa stopom rasta od 5,2% g/g dostigli 4,9 mlrd. KM i ostvarili su učešće 22,7%. Depoziti opšte vlade su sa stopom rasta od 19,6% g/g dostigli 3 mlrd. KM te ostvarili učešće 13,1% u ukupnim depozitima.

Grafikon 10: Sektorska struktura depozita i stopa rasta ukupnih depozita

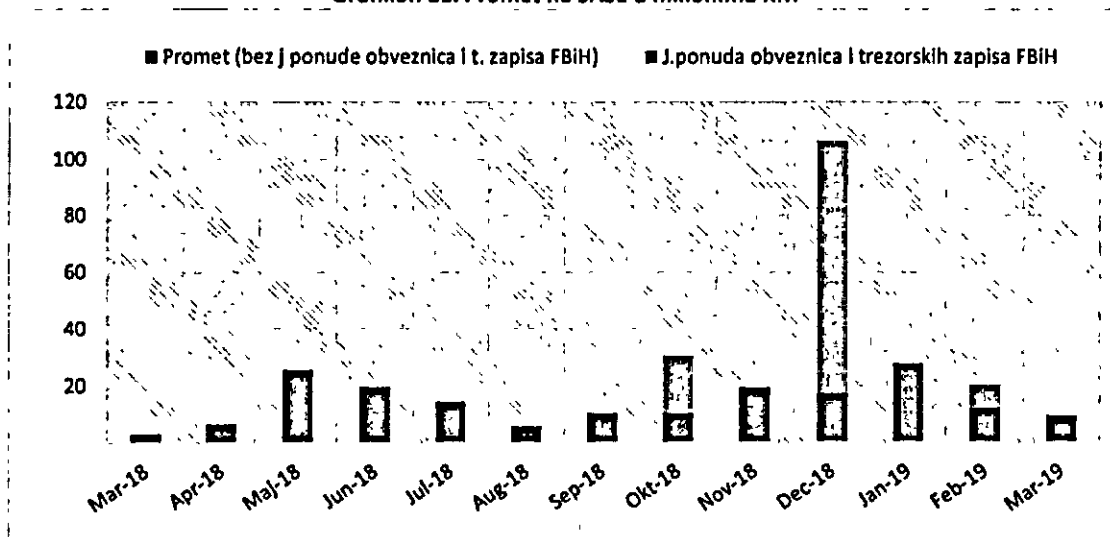

Izvor: CBBiH

Berze u BiH

U mjesecu martu 2019. godine promet na SASE je iznosio svega 9,3 mil. KM što je činilo 18% učešća u ukupnom prometu na bh. berzama. U ovom mjesecu nije bilo javnih aukcija obveznica i trezorskih zapisa. Ukupni ostvareni promet na SASE u martu 2019. godine je 3,2 puta veći od ostvarenog prometa u istom periodu prošle godine.

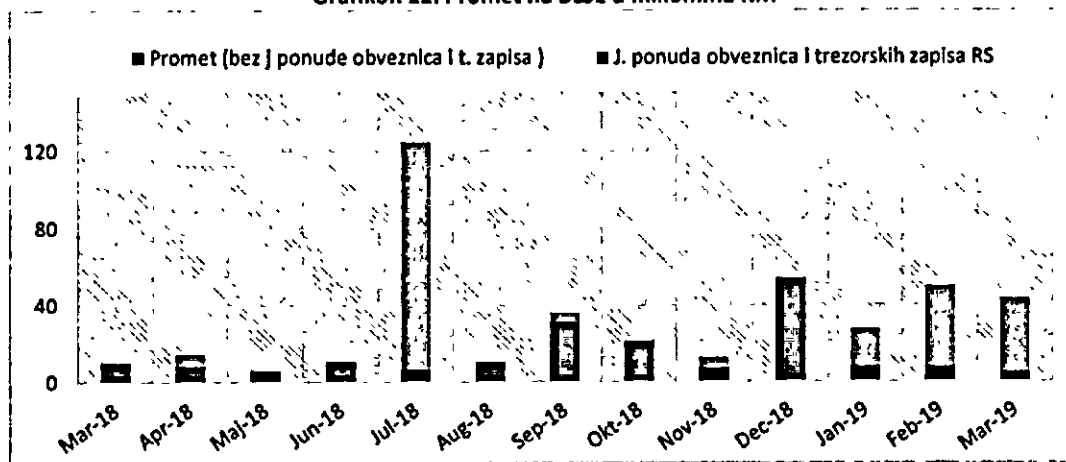
Grafikon 11: Promet na SASE u milionima KM

Izvor: SASE

U martu 2019. godine ukupan promet na BLSE je iznosio 43,2 mil. KM što je činilo 82% ukupnog prometa na bh berzama. Putem javne ponude prodane su obveznice Republika Srpska 3,5% 06/03/24 u vrijednosti od 38,2 mil. KM. Promet na BLSE u martu 2019. godine je bio 4 puta veći u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine.

Grafikon 12: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: BLSE

Ukupan promet na Sarajevskoj i Banjaluzkoj berzi u martu 2019. godine je iznosio 52,5 mil. KM i veći je 3,8 puta od ukupnog prometa u istom periodu prošlog godini.

Tabela 8: Promet (u KM) na SASE i BLSE

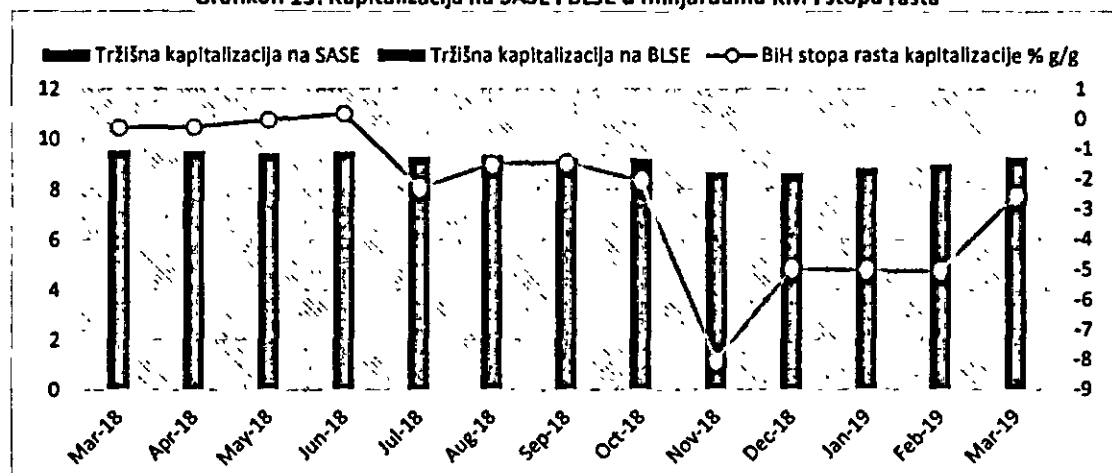
Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-17	27.116.752	65.339.097	92.455.850
Mar-18	2.948.360	10.788.248	13.736.608
Mar-19	9.309.441	43.166.870	52.476.312

Izvor: SASE i BLSE

Na kraju mjeseca marta 2019. godine kapitalizacija na SASE je iznosila 5,4 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta od 2,2% g/g i učešćem u ukupnoj kapitalizaciji 57,8%. Kapitalizacija na BLSE je dostigla 3,9 mlrd.

KM, imala je negativnu stopu rasta od 3% g/g te je ostvarila učešće od 42,2% u ukupnoj kapitalizaciji na bh. berzama. Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je na kraju marta 2019. godine iznosila 9,3 mlrd. KM i imala je negativnu stopu rasta od 2,6% g/g.

Grafikon 13: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta

Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

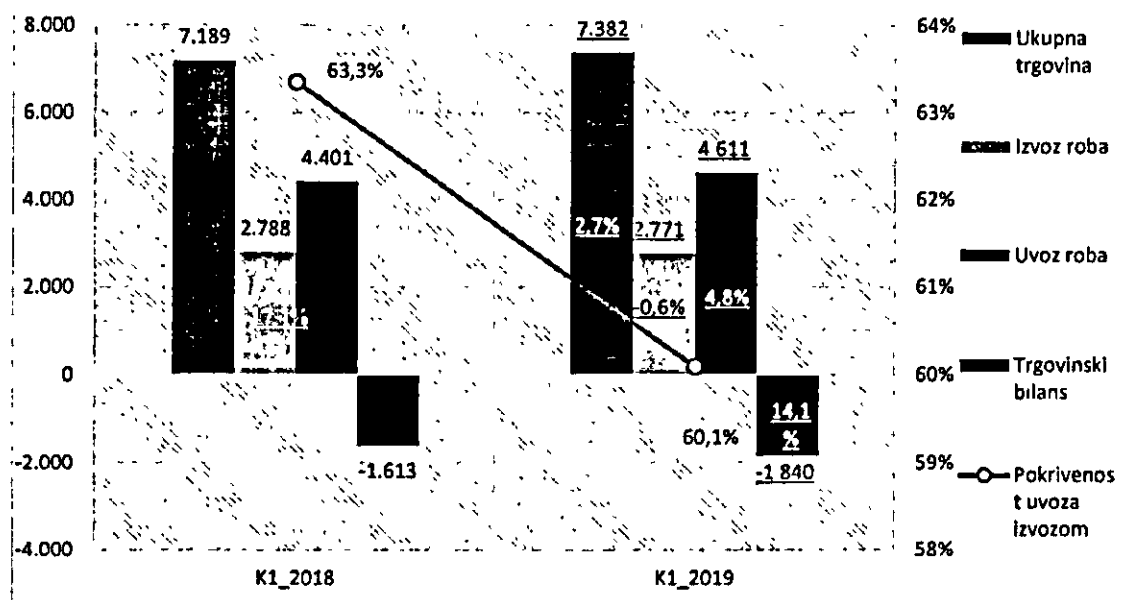
Bosna i Hercegovina je u vanjskotrgovinskom smislu, bar kad je izvozna ponuda u pitanju prilično koncentrisana na tržišta zemalja EU tako da skoro 3/4 izvoza roba plasira na tržišta zemalja EU. S toga, ekonomska kretanja u okviru ovih zemalja uz nivo proizvodnje u okviru bh. proizvođačkog sektora determinišu kretanja bh. vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Iako je BiH u 2018. godini ostvarila solidan trgovinski rezultat, već u 4. kvartalu 2018. godine i tokom prvog kvartala 2019. godine primjetni su prvi znaci slabljenja izvozne tražnje što je rezultiralo usporavanjem stopa rasta izvoza i uvoza roba, te smanjenjem proizvodnje u okviru izvožno orijentirane prerađivačke industrije.

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2019. godine u BiH je došlo do povećanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom od svega 2,7%, slabljenjem izvoza roba od -0,6% uz istovremeno povećanja uvoza roba i robnog deficita od 4,8% odnosno 14,1%.¹⁷ Iako je bazni efekat¹⁸ iz prošle godine sigurno ima utjecaj na ovakva kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene, čini se ipak da je ključnu determinantu imalo eksterno okruženje, odnosno slabljenje izvozne tražnje u glavnim trgovinskim partnerima. Grafički prikaz bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za prvi kvartal 2019. godine sa nominalnim iznosima i stopa rasta prikazan je na grafikonu ispod:

¹⁷ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Statistika robne razmjene BiH s Inostranstvom, januar-mart 2019. godine“, 22.04.2019. godine.

¹⁸ Prema podacima BHAS-a za K1 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine rast izvoza roba je iznosio 12,1%, rast uvoza roba 10,3%.

Grafikon 14. Pregled kretanja bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za K1 2019. godinu (nominalni iznosi i stope rasta g/g)

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Prema raspoloživim podacima BHAS-a za prvi kvartal 2019. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila robni izvoz u vrijednosti od skoro 2,8 milijardi KM što predstavlja nominalno smanjenje od 0,6% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, posmatrano na mjesečnom u martu 2019. godine došlo je do povećanja robnog izvoza od 1,6% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ako se bh. robni izvoz tokom prvog kvartala 2019. posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija smanjenja izvoza a samim tim i doprinosi padu istog registrirana u okviru izvoza namještaja 15,2% (1,5 p.p), nafte i naftnih derivata 80% (1,4 p.p), proizvoda namjenske industrije 64% (1,0 p.p), mesnih proizvoda 48% (0,8 p.p), baznih metala 3,6% (0,4 p.p) i sekundarnog otpada 10,6% (0,3 p.p). S druge strane, povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza električne otpreme 23,2% (1,1 p.p), mašina i uređaja 12,5% (0,7 p.p) električne energije 9,9% (0,5 p.p), što uz doprinos izvoza ostalih proizvoda nije bilo dovoljno da se spriječili pad robnog izvoza tokom posmatranog perioda.

Tokom prvog kvartala 2019. godine Bosna i Hercegovina je najviše robe izvezla na tržište zemalja EU28 u iznosu od skoro 2,1 milijardu KM što predstavlja povećanje od 2,5% u odnosu na isti prethodne godine. U zemlje CEFTA-e u istom vremenskom periodu izvezeno je 422 miliona KM što predstavlja povećanje od 1% u odnosu na isti period prethodne godinu. Posmatrano pojedinačno po zemljama, povećanje izvoza roba zabilježena su prilikom izvoza u Hrvatsku 10,3% (1,2 p.p), Austriju 10,9% (0,9 p.p), Srbiju 8% (0,8 p.p), Italiju 4,9% (0,6 p.p), Njemačku 2,8% (0,4 p.p) i Sloveniju 2,3% (0,2 p.p).

S druge strane, tokom prvog kvartala 2019. godine BiH je ostvarila uvoz roba u vrijednosti od 4,6 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 4,8% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je povećanje u martu u odnosu na isti mjesec prethodne godine iznosilo 2,7%. Tako su struktura potrošnje u BiH i njena visoka uvozna ovisnost rezultirali višim stopa rasta uvoza u odnosu na izvozne. Posmatrano pojedinačno po proizvodima najznačajnija povećanja uvoza a samim tim i doprinosi rastu istog su registrirana u okviru uvoza: naftnih derivata 33,6% (1,9 p.p), električne energije koja je udvostučena (1,2 p.p), motornih vozila 14% (0,8 p.p) i sirovog aluminijuma 17,9% (0,6 p.p). S druge strane, uvoz je smanjen u okviru kategorija sirova nafta, mašine za opće namjene, te kože i tekstila.

Posmatrano po glavnim trgovinskim blokovima, tokom K1 2019. godine bh. uvoz roba iz zemalja EU iznosio je preko 2,8 milijardi KM i uvećan je za 7,6%, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e iznosio 529 miliona KM što predstavlja povećanje od 3,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po zemljama, u K1 2019. godine došlo je do povećanja uvoza roba iz Turske 15,7% (0,7 p.p), Kine 12,7% (0,9 p.p), Hrvatske 14,7% (1,3 p.p), Austrije 11% (0,4 p.p) , Italije 5,2% (0,6 p.p), Srbije 4,3% (0,4 p.p), Njemačke 3,2% (0,4 p.p) i Slovenije 2,1 (0,1 p.p)%, dok je uvoz roba iz Rusije smanjen za 45 % (3,0 p.p) u odnosu na isti period prethodne godine.

Viša osnovica i stopa rasta uvoza roba u odnosu na izvozu rezultirali su značajnijim povećanjem robnog deficita u odnosu na isti period prethodne godine. Tako je robni deficit u prvom kvartalu 2019. godine iznosio preko 1,8 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 227 miliona KM odnosno 14,1%. Posmatrano po zemljama, tokom posmatranog perioda vanjskotrgovinski robni deficit povećan je priliom razmjene sa Kinom, Turskom, Italijom, Hrvatskom i Njemačkom, a smanjen u okviru razmjene sa Rusijom i Srbijom.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom roba u prvom kvartalu 2019. godine iznosila je 60,1% što predstavlja pogoršanje od preko 3 p.p u odnosu na isti period prethodne godine kada pokrivenost iznosila 63,3%. Detaljniji pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za prvi kvartal 2019. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 9 . Pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene tokom K1 2019. godine po HS klasifikaciji (nominalni iznosi i stope rasta)

Izvor / vrsta robe Prema klasifikaciji (HS)	IVOZ				IVOZ				DOVOZ				Promjena iznosa izvoza	
	K1_2018		K1_2019		2019/2018 promjena %		2019/2018 promjena %	K1_2018		K1_2019		2019/2018 promjena %		
	u ml KM	u ml KM	g/g	g/g	u ml KM	u ml KM		g/g	g/g	u ml KM	u ml KM	g/g		g/g
UKUPNO	2788	2771	-0,6	-0,6	4401	4610	4,8	4,8	-1613	-1839	14,1	14,1	60,1%	
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORUČEĆA	36	34	-6,0	-0,1	111	124	12,0	0,30	-74	-90	20,9	0,96	27,6%	
2 PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORUČEĆA	42	43	3,8	0,06	210	198	-5,9	-0,28	168	-155	-8,3	-0,86	21,9%	
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORUČEĆA I PHEINAMBENE	29	35	20,1	0,21	49	49	0,6	0,01	19	-14	-29,0	-0,35	71,9%	
4 PREDRAĐEVINE PROIZVODI MINERALNOG PORUČEĆA	75	65	-12,7	-0,34	334	345	3,3	0,25	-259	-280	7,9	1,26	18,9%	
5 PROIZVODI MINERALNOG PORUČEĆA	305	280	-8,4	-0,92	629	702	11,5	1,65	-324	-412	30,4	6,29	39,9%	
6 INDUSTRIJE Ili SROČNIH PLASTIČNE MASE, GLUMA I KALUČIK	223	226	1,2	0,09	410	424	3,4	0,32	-187	-198	6,1	0,71	53,2%	
7 KORA I KRZNO	89	106	19,2	0,61	289	301	4,3	0,28	-200	-195	-2,4	-0,30	35,2%	
8 DRVO I PROIZVODI OD DRVEĆA	51	40	-21,5	-0,39	116	94	-18,9	-0,50	-65	-54	-16,9	-0,68	42,3%	
9 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NIHOVI PROIZVODI	169	172	2,0	0,12	89	80	-10,1	-0,25	100	92	-7,7	-0,48	215,0%	
10 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	71	67	-5,4	-0,14	103	114	9,9	0,23	-33	-47	42,9	0,87	59,0%	
11 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SUOŠNI PROIZVODI	152	150	-1,5	-0,08	298	293	-1,6	-0,11	-145	-143	-1,7	-0,15	51,2%	
12 PROIZVODI OD KAMENA, GIPS, CEMENTA I SUOŠNI	199	195	-2,0	-0,14	94	99	5,5	0,12	105	96	-8,8	-0,57	196,8%	
13 NEŽELJEZNI METALI I BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	19	27	46,2	0,31	77	85	10,5	0,18	-58	-58	-0,9	-0,09	32,0%	
14 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI TRANSPORTNA SREDSTVA I NIHOVI DIJELOVI I SATOVI, MJERILNI, VAŽIČI I MEHANIČKI INSTRUMENTI	3	4	15,2	0,02	4	6	50,6	0,05	0	-2	500,0	0,09	67,9%	
15 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SUOŠNI PROIZVODI	529	535	1,2	0,22	909	937	3,4	0,63	19	-2	-110,3	1,33	99,6%	
16 MEHANIČKI I ELEKTRIČNI TRANSPORTNA SREDSTVA I NIHOVI DIJELOVI I SATOVI, MJERILNI, VAŽIČI I MEHANIČKI INSTRUMENTI	335	390	16,3	1,96	998	630	-3,3	-0,72	-263	-240	8,7	-1,43	61,9%	
17 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SUOŠNI PROIZVODI	91	93	2,0	0,06	314	340	8,3	0,59	-223	-247	10,9	1,50	27,4%	
18 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SUOŠNI PROIZVODI	8	7	-12,7	-0,05	64	65	1,1	0,02	-56	-58	3,6	0,12	10,9%	
19 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SUOŠNI PROIZVODI	44	16	-64,8	-1,03	2	3	87,5	0,03	43	13	-70,5	1,87	0%	
20 BAZNI PROIZVODI	321	284	-11,3	-1,30	108	120	10,9	0,27	212	164	-22,6	-2,98	236,9%	
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIJSKI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%	
98 NEKLASIFIKOVANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%	

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

5. Strane direktne investicije

U periodu Izrade Informacije nisu bili dostupni podaci o SDI za prvi kvartal 2019. godine.

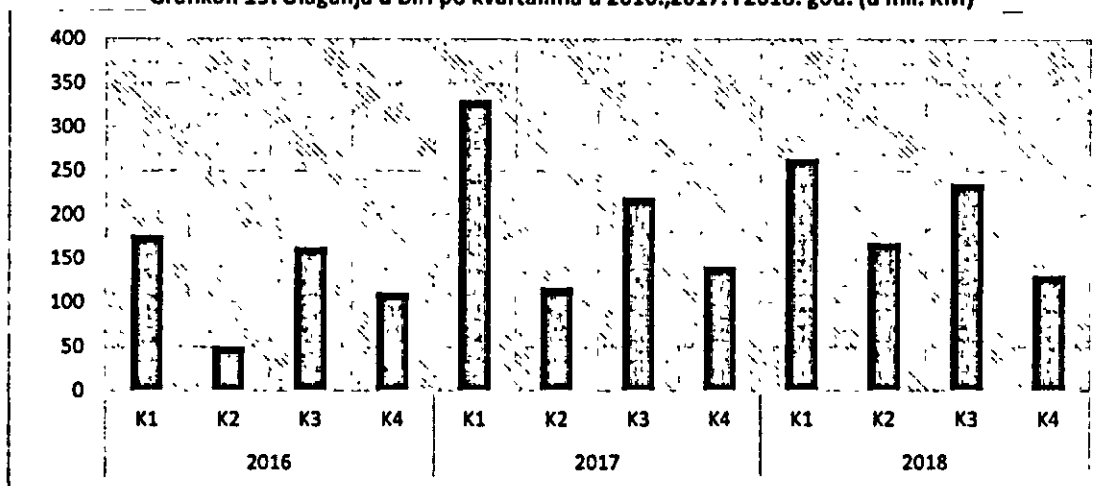
Prema dostupnim podacima koje je objavila CBBiH u platnom bilansu¹⁹ ukupna strana ulaganja u 2018. godini su iznosila 799,8 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za svega 1,1% g/g. Ukupne reinvestirane zarade u 2018. godini su iznosile 392,2 mil. KM uz učešće od 49% u neto finansijskoj pasivi²⁰. U posljednjem, četvrtom kvartalu 2018. godine SDU su iznosila 131,2 mil. KM i manja su za 6,9% u odnosu na isti period prošle godine.

Tabela 10: SDU po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2015	158,9	253,9	146,4	116,2	675,4
2016	176,6	50,7	162,7	110,9	500,9
2017	330,7	117,0	220,0	140,9	808,6
2018	264,0	168,3	236,2	131,2	799,8

Izvor: CBBiH

Grafikon 15: Ulaganja u BiH po kvartalima u 2016., 2017. i 2018. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

08.03.2019. godine, kreditna agencija Standard & Poor's je 07.09.2018. godine je potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ te unaprijedila izgleda sa „stabilni“ na „pozitivne“. Agencija Moody's Investors Service je 16.02.2018. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“

¹⁹ CBBiH, BOP6_za_korisnike_Q4_2018.

²⁰ Pokazuje odnos ulaganja u već postojeće kapacitete u odnosu prema ulaganjima u nove projekte.

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da nakon razmatranja dokumenta *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2019. godine*, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK:

1. Usvaja se dokument *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – februar/veljača 2019. godine*.

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da nakon razmatranja dokumenta *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2019. godine*, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK:

1. Usvaja se dokument *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2019. godine*.